

Onkostenvergoeding populatiereductie: wat zijn de mogelijkheden?

Aanleiding

Ganzen, en vooral grauwe ganzen, zorgen in Noord-Holland voor grote schade aan natuur en landbouwgewassen. Het gaat om schade van vele miljoenen euro's per jaar. Ook de veiligheid van het vliegverkeer rond Schiphol staat steeds meer onder druk. In het Faunabeheerplan Ganzen 2026–2031 (zie [samenvatting](#)) is populatiereductie daarom een belangrijke maatregel. In 2026 moet het afschot worden verdubbeld ten opzichte van toetsjaar 2024. Elk jaar wordt bekeken of de aanpak werkt en wat er het jaar daarna nodig is.

De Wildbeheereenheden (WBE's) hebben de wettelijke taak de uitvoering van het faunabeheerplan te coördineren. De verdubbeling van het afschot is een enorme opgave, zowel organisatorisch als kostentechnisch. Daarom heeft de FBE een tijdelijk [versterkingspakket](#) samengesteld, waar de WBE's gebruik van kunnen maken als zij dat willen. Hieronder leggen we uit wat de FBE wel en niet kan bieden, en waarom.

Wel mogelijk: munitie en lokkers

Verdubbeling van het afschot betekent dat er veel meer munitie gebruikt zal worden. Ook hebben uitvoerders meer lokganzen nodig, om ganzen binnen bereik te krijgen. Voor een effectief schot moeten het schot immers niet verder dan 30-35 meter afstand worden gedaan, omdat anders het risico op aanschot te groot wordt. Uit onderzoek blijkt namelijk dat één op de vijf tot zes ganzen met hagel in het lijf rondvliegt (crippling). Dat is veel te veel! Gelukkig zijn er steeds meer jagers die hun kennis en vaardigheden vergroten om crippling te voorkomen.

Binnen de mogelijkheden van het tijdelijke versterkingspakket kan de FBE munitie en lokkers regelen voor de WBE's. Zij kunnen deze materialen eenvoudig aanvragen en maandelijks ophalen bij een leverancier naar keuze. De WBE's worden hierover binnenkort geïnformeerd.

Wel mogelijk: versterking van de organisatie

De meeste WBE's hebben aangegeven de verdubbeling van het afschot te kunnen realiseren. Enkele hebben gevraagd om ondersteuning met planning, coördinatie en communicatie.

Wanneer er een tekort aan capaciteit in het veld is en een WBE dit niet in samenwerking met andere WBE's kan oplossen, dan kunnen zij gebruik maken van extra uitvoeringscapaciteit vanuit de FBE.

Niet mogelijk: vergoeding per gans

Belastingdienst staat het niet toe

Veel WBE's hebben een vergoeding per gans genoemd als mogelijke tegemoetkoming in de extra kosten. Wij hebben deze oplossing voorgelegd aan een belastingadviseur. Die is helaas tot de conclusie gekomen dat dit niet mogelijk is.

De Belastingdienst beschouwt betaling per gans namelijk als inkomen, of prestatiebeloning. Daarmee vervalt de status van vrijwillige inzet. De vergoedingen worden dan gezien als loon of als inkomsten uit ondernemerschap. Dat betekent o.a. dat loonheffing of BTW verplicht wordt, en het levert aanzienlijke extra administratie voor de FBE én de uitvoerder.

Risico voor maatschappelijk draagvlak

Een vergoeding per gans kan het beeld oproepen dat beheer wordt gestuurd door een financiële prikkel. Terwijl het in werkelijkheid gaat om het terugdringen van schade in opdracht van de agrariër. Ook zou er – vanuit het idee van financiële prikkel – discussie kunnen komen over de betrouwbaarheid van data in FaunaSpot. Terwijl we die betrouwbare data juist zo hard nodig hebben om faunabeheerplannen te kunnen onderbouwen en vergunningen te krijgen.

Niet mogelijk: demper voor iedere uitvoerder

De FBE heeft in haar vergunning het gebruik van dempers mogelijk gemaakt. Het ministerie van Veiligheid en Justitie staat echter niet toe dat uitvoerders een demper in bezit hebben. Dit besluit valt buiten de invloedssfeer van de FBE.

Een veelgebruikt argument voor het bezitten van een geluiddemper is het voorkomen van gehoorschade. Als alternatief is er speciale gehoorbescherming voor jagers op de markt verkrijgbaar.

Beheer is één van de mogelijkheden om schade door ganzen aan landbouw en natuur te beperken en risico's voor de vliegveiligheid zoveel mogelijk te voorkomen. In eerste instantie gaat het altijd om preventieve maatregelen (weren en verjagen). Pas wanneer deze onvoldoende effect hebben, komen dodelijke maatregelen in beeld (nestbehandeling, ruivangsten en afschot). Deze infosheet geeft uitleg over één van de maatregelen in het faunabeheerplan Ganzen 2025-2031 van de provincie Noord-Holland.